

Az Egyházi Jövőkép Bizottság beszámolója Zsinat, 2013. április 25.

Átfogó párbeszéd a novemberi zsinati döntés értelmében

A MRE Zsinata 2012. novemberi ülésén arról határozott, hogy elfogadja az Egyházi Jövőkép Bizottság (EJB) előterjesztését, aminek értelmében az előterjesztésben kifejtett jövőkép alapján az EJB „vitaanyagot fogalmaz meg, amelynek mellékleteként egyben olyan rövid módszertani útmutatót is készít az egyházmegyék számára, amely segítségével a párbeszéd folyamatába maguk a gyülekezetek is bevonhatók. Ezzel párhuzamosan az egyház intézményeit, a fő missziói és diakóniai ágak felelős köreit közvetlenül is bevonja az eszmecserebe.”

Az EJB ennek megfelelően látott munkához és a november óta eltelt időszakban legfontosabb feladata az volt, hogy az elfogadott kezdeményezéséhez elkészítse a tervezett gyülekezeti vezérfonalat és azt eljuttassa a gyülekezetekhez, illetve előkészítse az intézményekkel folytatandó „ágazati” párbeszédet. A párbeszéd két alapvető célja az, hogy megújuljunk az egyház jövőjéről alkotott képünkben, és a szolgálatunkat meghatározó társadalmi valóság figyelembe vételével határozzuk meg az ehhez szükséges szervezeti formákat. Az EJB reménysége az előterjesztésben megfogalmazottakkal összhangban továbbra is az, hogy az általa javasolt folyamatban formálódhat mind a helyzetértékelés, mind a jövőre vonatkozó vízió. A kezdeményezés tudatos összefogása lehetőséget ad arra, hogy az egyes területeken már elindult koncepcióalkotást, az ezek mögött álló körök és „műhelyek” munkáját egy folyamatban fogja össze.

Az EJB **január 17-i ülésén** az Igére figyelve, imádságban küzdve határozták el magukat egy „alulról nyitott” tényleges párbeszéd mellett, amelyben a résztvevő közösségek, gyülekezetek maguk is formálódhatnak, „nyernek valamit”, és nem csak információk és vélemények lekérdezésének alanyai. Az imádságban hordozott cél az, hogy „valóban történjen valami” a párbeszéd folyamán. A jelenlévők megerősítették, hogy a párbeszédnek ezt a formáját tartják az eddigi bizottsági munka szerves következményének, az előterjesztéssel összhangban álló módszernek, szemben egy csupán szakértők bevonásával történő stratégiaalkotással. A feladat ezután az volt, hogy vezérfonalat készítsen elő a bizottság, amely alapján a széles körű, a gyülekezetek bevonására és inspirálására építő, a közösséget önmagában formáló párbeszédet februárban elindíthatja. A jelenlévők annak a veszélynek a tudatában döntöttek így, hogy a tervezett párbeszéd könnyen kudarcba fulladhat, „széthullhat”, előzmények nélküli és nehezen megragadható kezdeményezésként éppúgy félelmet kelthet, mint lelkesíthet. Ezzel párhuzamosan, a Zsinat Elnökségének bevonásával, az „ágazati” stratégiaalkotást is ösztönözni kell – született döntés az ülésen.

Érintés - gyülekezeti vezérfonal

A „sorsdöntő párbeszéd” lényege tehát nem a gyülekezetek „lekérdezése”, hanem meghívása egy három találkozóából álló útra, amelynek során saját jövőképüket és a közegyházzal szembeni elvárásaikat, az általuk legégetőbbnek vélt gondokat megnevezhetik. A bizottság az ezt szolgáló kiadvány tartalma és formája kapcsán először a bizottsági levelezőlistán keresztül, majd **január 30-i ülésén** személyesen is egyeztetett. A január végi ülésre a bevezető rész első szövegtervezete is elkészült ugyan, mégis nyilvánvalóvá vált, hogy az EJB a tervbe vett határidőket nem tudja maradéktalanul betartani. A cél ugyanakkor az, hogy a bizottság vállalását, miszerint a novemberi zsinati ülésre egy cselekvési tervet terjeszt a testület elé, változatlan maradt. Minthogy a vezérfonal a február 1. helyett csak március elejére készült el végleges szövegével, az előkészített anyagot ezt követően többek között a

március 5-i esperesi klub, illetve önkéntes gyülekezetek is kipróbálták, valamint a nyomdai előkészítés is időt vett igénybe, a kiadvány – a költségeket csökkentendő - az MRE húsvéti körlevelével együtt került kiküldésre a gyülekezeteknek. Ezt követően az érintettek e-mailben is megkapták a vezérfonalat, illetve elektronikus formában az ejb.reformatus.hu és az erintes.reformatus.hu oldalról le is tölthették azt. Az EJB a gyülekezetek visszajelzésének határidejét június 30-ról július 31-re módosította.

A kiadvány gyakorlati segítséget nyújt ahhoz, hogy az egyes gyülekezetek hogyan térképezzék fel saját környezetüket a misszió szempontjából, hogy fogalmazzák meg saját küldetésüket ennek ismeretében az ige alapján és mit jelent ez a gyülekezet jövőjére és a közegyházi szervezeti felépítésére nézve. A bizottság azzal a reménységgel bocsátotta útjára a kiadványt, hogy az az eltérő gyülekezeti helyzetekben egyaránt használható és ez a megközelítés azt a sokféleséget, amelyben az egyház él, egy folyamatba kapcsolja össze.

Hűen tükrözi a kiadványba is bekerült példatörténet azt, ahogy a bizottság megbirkózott a feladattal.

„Volt egy pont a bizottság munkájában, amikor rátaláltunk a saját utunkra. Túl voltunk már az egyház statisztikai mutatóinak témáján, túl a vallásosság alakulásának országos trendjén, túl az egyház anyagi gazdálkodásának témáján-csupa fenyegető jövőkép. De az a munkaértekezlet más volt."Most először nem féltünk a ránk bízott feladattól."- fogalmazta meg valaki. Miért, mi történt? Csak annyi, hogy másképp kezdtük a gyűlésünket. Nem akartunk "túlesni" az elmaradhatatlan áhítaton, hogy aztán az érdemi munkával töltsük az időnket, hanem engedtük, hogy az Ige dolgozzon rajtunk. Azt a kérdést tettük magunk elé, hogy milyen Bibliai igehelyek azok, amik sokat jelentenek a feladatunkkal kapcsolatban, amiken keresztül Isten beszélget velünk a munkánkról. Így került eléink a vér folyásos asszony története (Márk 5: 25-34).

És vele együtt láttuk, amint annyi megbeszélés, konferencia, istentisztelet és hittanóra ellenére elfolyik az élet az egyházunkból. Pedig ott van a történelmi örökségünk, pedig még mindig vannak anyagi forrásaink, pedig ránk bízott az élet Igéje - de az életek, a családok, az egyházi közösségek mégsem gyógyulnak meg... Mit lehet itt tenni?

Az asszony végül, miután "sok orvostól, sokat szenvedett", miután összes vagyonát magára költötte már, mindent egy lapra tett fel: Jézus érintése az, amitől meggyógyul! Lehetséges, egyházunk minden bajára, jövőjére ilyen egyszerű választ adni? Lehetséges, hogy elbizonytalanodott református önértelmezésünkre, küldetésünkre Jézus érintése, belénk áradó élete és ereje a megoldás? Mi más, ha nem ez?- kérdeztük egymástól.

Feltámadt bennünk a reménység, és már úgy láttuk az egyházat, mint az asszonyt, aki Jézus szavára elé borult, és "elmondott neki mindent, igazán". Aki Jézus szavára újra megtalálta az életét és a helyét az emberek között. Aki jellé lett kortársai számára, Isten dicsőségének jelévé. Aki igehirdetővé lett, mert élete tanúskodott Jézus erejéről.

Így dőlt el bennünk, hogy nekünk az egész egyházzal, valamennyi gyülekezettel együtt kell Jézus elé állnunk. Az, hogy a füzetnek, ami erről az útról szól az "érintés" címet adjuk, már nem is volt kérdés."

Imádság

Az egyház megújulása elképzelhetetlen az imádság nélkül, ezért a bizottság ezt magának a folyamatnak is szerves részeként kezeli, ahogy az a kiadványban is megjelenik:

„Egy cég, egy vállalkozás, egy intézmény, ha a jövőjét tervezi, megteheti, hogy megfogalmazza a számára fontos alapértékeket, majd ezekhez folyamatokat, feladatokat rendel, hogy az adott időpontra céljait megvalósítsa. Az egyház útja ettől lényegileg különbözik. Ha az egyház elbizonytalanodik küldetésében, ha jelenléte súlytalanná válik, ha csak gépiesen végzi szolgálatát, ha már az álmait is az anyagiak irányítják és a szeretet helyett a hatalmi versengés jellemzi, akkor nem a jövőképét kell megfogalmaznia, hanem a Szentlélek után kiáltania. Mert Ő az, aki összegyűjt és eggyé tesz minket, mert Ő a mi pártfogónk, mert Ő az, aki a világ előtt leleplezi, hogy mi a bűn, az igazság és az ítélet (Jn 16,8). Az egyház, ha valóban hiszi, hogy jövője Jézus Krisztus kezében van, akkor mindenekelőtt bűnbánatot tart és könyörög a Lélek megújító és megszentelő munkájáért. Valódi változást, a párbeszéd sem fog hozni önmagában, hacsak nem előzi meg és kíséri mindvégig az egyháztagok és gyülekezetek imádsága. Ezért arra hívjuk most egyházunk egészét, hogy együtt álljunk Mennyei Atyánk elé, hogy általa lássuk önmagunkat, a ránk nehezedő terheket, és azt a jövőt, amit Ő készített el számunkra. Ehhez, a párbeszédet kísérő honlapon található részletes útmutatás.”

Honlap

Az EJB úgy döntött, hogy egy honlap segítségével támogatja a folyamatot, különösen is azokat a gyülekezeteket, amelyek a párbeszédben részt vesznek. A honlap nem vitafórum, hanem két célt szolgál. Az EJB egyrészt útmutatást, ötleteket kíván adni a konkrét lebonyolításhoz azzal, hogy különféle menetrendeket és bibliai reflexiókat közöl a honlapon. Másrészt bátorítani és inspirálni is akarja a közösségeket, számítva arra, hogy a kezdeményezés tanácsalanságot és félelmeket ébreszthet egyesekben. Nincs mód arra, hogy közösségi oldalként működjön a felület, az EJB mégis arra törekszik, hogy együtt és egymásért imádkozó közösség jöhessen létre azok között, akik gyülekezetként aktívan részt vesznek, vagy keresztyénként támogatják és imádságban hordozzák a folyamatot.

Ágazati párbeszéd

Az EJB által koordinált folyamat kétszintű párbeszédet foglal magába a „gyülekezettudat egyház és egyháztudatos gyülekezet” jegyében. Az EJB figyelmének középpontjában a gyülekezetekkel kezdeményezett széles körű, „alulról nyitott” párbeszéd áll, amelyre a gyülekezetek szabadon válaszolhatnak. Az EJB meggyőződése, hogy „az egyház, a maga intézményi hálózatával, szervezeti felépítésével, közös gazdálkodásával nem tehet jobbat, mint hogy ebben megerősíti és szolgálja a helyi gyülekezeteket, közösségeket.” Ennek szellemében indította el a bizottság az egyház oktatási, missziói és diakóniai kezdeményezéseinek és intézményeinek, illetve egyes tematikus (ad hoc) munkacsoportjainak és bizottságainak (azaz az „ágazatok”) vezetőit bevonva az úgynevezett „ágazati” párbeszédet. **2012. december 13-án** került sor az országos munkaágak vezetőivel egy személyes találkozásra az EJB elnökének kezdeményezésére, ahol a résztvevők saját szolgálatukkal kapcsolatos reményeiket, tapasztalataikat és csalódásaikat is megosztották egymással. A szolgálatunk során a strukturális problémákon túl a bizalom és az összefogás hiánya is akadályt jelent abban, hogy az egyház eredendő küldetését betöltse. Az EJB munkája lehetőséget biztosíthat arra, hogy a gyülekezetek bevonása és az egyház szolgálati

ágaiban, műhelyeiben zajló kezdeményezések összefogása egyszerre történjen meg. Erre szolgál az ágazatokkal folytatott egyeztetés, amelynek során az érintett felelősök munkaterületük stratégiáját, koncepcióit osztják meg az EJB-vel, valamint egy rövid kérdéssorra is választ adhatnak július 31-ig.

A további folyamat és kiértékelés

A párbeszédben érintett gyülekezeteket és intézményeket arra buzdítja az EJB, hogy a honlapján erre a célra előkészített elektronikus kérdőív segítségével juttassák el válaszaikat július 31-ig a bizottsághoz. A beérkező válaszokat szeptemberig egy szűkebb kör dolgozza fel és terjeszti a bizottság elé. A rendelkezésre álló információk alapján az EJB egy javaslatot (cselekvési tervet) terjeszt a bizottság a Zsinat elé.

A bizottsági tagok addig is lelkeszkörökben, egyházmegyei és –kerületi találkozók, fórumokon és szakmai referensek országos egyeztetésein vesznek részt folyamatosan, ahol a személyes találkozásra és eszmecsere is sor kerülhet.

Koordináció

A Zsinat novemberi döntése értelmében a Zsinat Elnöksége gondoskodott a kezdeményezés koordinációjáról. Egy teljes állású, lehetőleg lelkeszi munkatárs alkalmazására tett kísérletek nem vezettek eredményre. Így a folyamat összefogása a korábbi rendben zajlik, annyi változással, hogy a bizottság és az EJB titkár munkájával kapcsolatos adminisztrációban egy félállású munkatárs került alkalmazásra a Zsinati Hivatalban.

Dr. Harmathy András, EJB elnök
Ódor Balázs, EJB titkár